

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
& ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
& ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**Αθήνα, 10/09/2023
Αρ. Πρωτ:Δ1(α)/ΓΠ οικ.45896**

Ταχ. Δ/νση : Αριστοτέλους 17 **ΠΡΟΣ : ΟΠΩΣ Π.Α.**
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Δ. Δημητριάδης,
: Α. Σπυριδωνίδου
Τηλέφωνο : 2132161327,1232
e-mail : ddy@moh.gov.gr

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Ενημέρωση Επαγγελματιών Υγείας για την έγκαιρη ανίχνευση, καταγραφή και δήλωση τροφιμογενών και υδατογενών νοσημάτων, καθώς και ζωνοδόσων για την προστασία του πληθυσμού και της Δημόσιας Υγείας στις περιοχές που επλήγησαν από τις πλημμύρες

Σχετ:

1. Η με α.π. Δ1(α)/ΓΠοικ. 16711 /18.03.2022 ΥΑ με θέμα «Αναδιαμόρφωση του καταλόγου των υποχρεωτικώς δηλούμενων νοσημάτων» (Β'1665).
2. Η με α.π. Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 46748/08.09.2023 Εγκύκλιός μας με θέμα «Λήψη μέτρων διασφάλισης της Δημόσιας Υγείας μετά από έντονα καιρικά και πλημμυρικά φαινόμενα» (ΑΔΑ: ΨΥΥΞ465ΦΥΟ-ΓΡ3).
3. Η με α.π. Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 56075/29-07-2019 εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας με θέμα «Πρόληψη της νόσου των λεγεωναρίων» (ΑΔΑ: ΨΡΗΦ465ΦΥΟ-ΤΥ9).
4. Η ΥΜ/5673/57 Υγειονομική Διάταξη για την απολύμανση του πόσιμου νερού (ΦΕΚ Β' 5/1958).
5. Οι οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης & Ελέγχου των Ασθενειών (European Centre for Disease Prevention & Control) «Extreme rainfall and catastrophic floods in western Europe», 29 July 2021.
6. Οι οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας «Flooding: Managing health risks in the WHO European Region», WHO 2017.

Σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, όπως οι πλημμύρες, είναι υπαρκτός ο κίνδυνος έξαρσης επιδημιών τροφιμογενών και υδατογενών νοσημάτων, καθώς και ζωνοδόσων, η

μετάδοση των οποίων δύναται να ευνοηθεί ιδιαίτερα στην περίπτωση εκτεταμένων καταστροφών υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης.

Μετά από πλημμύρες, οι πιθανότεροι κίνδυνοι για την υγεία του πληθυσμού περιλαμβάνουν τις **γαστρεντερίτιδες** ιογενούς, βακτηριακής και παρασιτικής αιτιολογίας (norovirus, rotavirus, Cryptosporidium κ.ά.), ηπατίτιδα Α, **νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος (Covid-19, λεγεωνέλλα κ.ά), καθώς και τα νοσήματα που μεταδίδονται μέσω διαβιβαστών και μέσω τρωκτικών ή άλλων ζώων (λεπτοσπείρωση, ΙΔΝ, ελονοσία κ.α).**

Σκοπός της παρούσης εγκυκλίου είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση **του ιατρικού προσωπικού και των άλλων επαγγελματιών υγείας**, για την έγκαιρη διάγνωση και επιδημιολογική καταγραφή νοσημάτων, η εμφάνιση των οποίων ευνοείται από τα πλημμυρικά φαινόμενα, στο πλαίσιο της υποχρεωτικής δήλωσης νοσημάτων (σχετ. 1) και της επιδημιολογικής επιτήρησης του ΕΟΔΥ, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται για την έγκαιρη αναγνώριση και τον εργαστηριακό έλεγχο πιθανών κρουσμάτων λεπτοσπείρωσης. Υπενθυμίζεται ότι η λεπτοσπείρωση είναι μικροβιακή λοίμωξη, που προκαλείται από τον μικροοργανισμό λεπτόσπειρα (*Leptospira* spp) και παρατηρείται σε ανθρώπους και ζώα. Το υγρό περιβάλλον και η παρουσία οργανικών υλικών συντελούν στην παρατεταμένη επιβίωση του μικροβίου. Η λεπτόσπειρα μπορεί να μεταδοθεί όταν ούρα ή ιστοί μολυσμένου ζώου έρθουν σε επαφή με βλεννογόνους (των οφθαλμών, της μύτης και του στόματος) ή με λύσεις συνεχείας του δέρματος. Επίσης η μετάδοση μπορεί να γίνει έμμεσα όταν ο άνθρωπος έρθει σε επαφή με μολυσμένο από ούρα περιβάλλον (κολύμπι ή έκθεση σε μολυσμένα νερά, κατάποση μολυσμένης τροφής). Η κλινική εικόνα χαρακτηρίζεται από πυρετό, κεφαλαλγία, ρίγος, μυαλγίες, ένεση επιπεφυκότων και, λιγότερο συχνά, μηνιγγίτιδα, εξάνθημα, ίκτερο ή νεφρική ανεπάρκεια. Στα εργαστηριακά κριτήρια για τη διάγνωση περιλαμβάνονται:

- Απομόνωση της λεπτόσπειρας από κλινικό δείγμα του ασθενούς
- Ανίχνευση της λεπτόσπειρας σε κλινικό δείγμα με ανοσοφθορισμό
- Αύξηση του τίτλου συγκολλητινών κατά της λεπτόσπειρας
- Ανίχνευση αντισωμάτων IgM έναντι της λεπτόσπειρας στον ορό του ασθενούς

Η λεπτοσπείρωση θα πρέπει να περιλαμβάνεται στη διαφορική διάγνωση ασθενών με αιφνίδια εμφάνιση πυρετού, ρίγη, υπεραιμία επιπεφυκότων, πονοκέφαλο, μυαλγίες και ίκτερο. **Η λεπτοσπείρωση αποτελεί υποχρεωτικώς δηλούμενο νόσημα που δηλώνεται στον ΕΟΔΥ, σύμφωνα με την ως άνω (1) σχετική Απόφαση.** Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν στο σύνδεσμο: <https://eody.gov.gr/disease/leptospeirosi/>

Περαιτέρω και δεδομένης της τρέχουσας επιδημιολογικής εικόνας των επηρεαζόμενων περιοχών, βάσει των ειδικών καιρικών και περιβαλλοντικών συνθηκών, το ερχόμενο διάστημα θεωρείται αναμενόμενη η **διάγνωση περαιτέρω κρουσμάτων που οφείλονται στον ιό του Δυτικού Νείλου**. Ως εκ τούτου, εφίσταται η προσοχή στην έγκαιρη ανίχνευση, καταγραφή και δήλωση ύποπτων ή/και επιβεβαιωμένων κρουσμάτων.

Επίσης, κρίνεται σκόπιμη η επαγρύπνηση των επαγγελματιών υγείας για τις περιπτώσεις αντιμετώπισης επιμόλυνσης τραυμάτων από βακτήρια, όπως ο σταφυλόκοκκος και ο στρεπτόκοκκος και μυκητιάσεις. Επιπλέον, δέον όπως ληφθεί μέριμνα καθώς, λόγω συνθηκών, δεν είναι απίθανη η πρόκληση δηγμάτων από άγρια ή και οικόσιτα ζώα και ερπετά.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται για την υγειονομική φροντίδα ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όπως οι έγκυες, άτομα με χρόνια νοσήματα, κινητικές ή άλλες δυσκολίες, άτομα τρίτης ηλικίας κ.ά.

Οι επαγγελματίες υγείας, ανεξάρτητα της δομής στην οποία υπηρετούν, συνιστάται να παρέχουν στον πληθυσμό της περιοχής, **οδηγίες προφύλαξης και προστασίας της υγείας και της ψυχικής υγείας καθώς και να καθοδηγούν τους πολίτες με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ορθή και αποτελεσματική χρήση των υπηρεσιών υγείας.**

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΦΩΦΩ ΚΑΛΥΒΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

A. ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Όλες τις ΥΠΕ (με την υποχρέωση να ενημερώσουν τις υγειονομικές μονάδες ευθύνης τους)
2. Όλες τις Περιφέρειες της χώρας
Υπόψη κ.κ. Περιφερειαρχών
3. Διευθύνσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής Περιφερειακών Ενοτήτων Περιφέρειας Αττικής
4. Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων Τμήματα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου
5. Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
Υπόψη κ.κ. Γραμματέων και Συντονιστών
(με την υποχρέωση να ενημερώσουν τους οικείους Δήμους)
6. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος
Πλουτάρχου 3, 10675 – Αθήνα
(με την υποχρέωση να ενημερώσει τους κατά τόπους ιατρικούς συλλόγους)
7. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας (ΠΕΙΔΥ) ΕΣΥ
Λ. Αλεξάνδρας 215, Αθήνα, Τ.Κ.11523
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη της)

B. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υπουργείο Εσωτερικών

Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Σταδίου 27, 101 83
Αθήνα

2. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Λ. Κηφισίας 37-39

151 23, Μαρούσι

3. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Αχαρνών 2, ΤΚ 101 76

4. ΕΟΔΥ

Α. Γραφείο Προέδρου

Αγράφων 3-5,

151 23 Μαρούσι

Β. ΚΕΔΥ

Α. Φλέμινγκ 34,

166 72 ΒΑΡΗ

5. ΕΦΕΤ

Λεωφ. Κηφισίας 124 & Ιατρίδου 2,

ΤΚ 115 26

6. ΚΕΔΕ

Γ. Γενναδίου 8, Αθήνα, Τ.Κ. 10678

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας
2. Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας
3. Γραφεία Υφυπουργών Υγείας
4. Γραφεία Γενικών Γραμματέων
5. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής
6. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Υγείας
7. Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Περιβαλλοντικής Υγιεινής